به نام خدا

نام دبیر : امتحان درس : فارسی وتگارش یازدهم نوبت امتحان : دی ماه ۹۷

نام و نام خانوادگی : رشته کاردانش هنرستان

رشته : مدت امتحان : ۹۰ دقیقه

ردیف	سوالات	بارم
۱	**بخش اول : فارسی (۱۰نمره)** **برای هریک از روابط معنایی خواسته شده ، باتوجه به بیت زیر ،جفت واژه ای بنویسید .** صبح بی تو رنگ بعد ازظهربک آدینه دارد بی تو حتی مهربانی حالتی از کینه دارد الف)تناسب ب) تضاد	۰.۵
۲	**املای درست را ازداخل کمانک انتخاب کنید .** الف)اوست که عادل مطلق است / و (خان – خوان) عدل خود را بر همگان گسترده . ب)اگر لطفش (قرین ــ نرین) حال گردد .	۰.۵
۳	**جدول زیررا باتوجه به فعل داده شده ، کامل کنید .** گفت صفت فاعلی صفت لیاقت	۰.۵
۴	**هریک از واژگان زیر ، در گذر زمان ، مشمول کدام وضعیت چهارگانه بوده اند ؟توضیح دهید"** الف)بخچال ب) نوند	۱
۵	**معنی واژه های مشخص شده را بنویسید .** الف) سراچه ذهنم آماس می کرد . ب) بدو گفت مهتر به روی دژم . ج)در وقت فراغ ، موافقت اولی تر ، والا طاعنان مجال وقیعت یابند .	۱
۶	**غلط های املایی را در نمونه های زیر بیابید و درست آن را بنویسید .** در اساطیر ایران ، مار مضهری است از اهریمن دراین جا نیز بر دوش ضحاک می روید که تجسمی است از خوهای اهریمنی وبیاد ومنش خبیس	۰.۵
۷	**درهریک از جمله ها و بیت های ستون "الف" کدام یک از آرایه های ستون "ب" وجود دارد؟** (توجه : یک آرایه در ستون ب اضافه است) "الف" الف) بارها از تو گفته ام / بارها ازتو / ای حقیقی ترین مجاز / ای عشق / ای همه استعاره ها ازتو ب) هرنفسی را دو نعمت است / دم فرو دادن و بر آمدنش پ) سینه هارا سپر گلوله های آتشین ساختند . ت)همی برخروشید وفریاد خواند / جهان را سراسرسوی داد خواند "ب" کنایه ایهام متناقض نما تشبیه تضاد	۱
۸	**شعر حفظی:** **جاهای خالی را کامل کنید :** "جفت بر .....می خواند به انکار تو اما خاک این ویرانه ها چیزی از آن ..... دارد" **خواستم از رنجش .....بگویم یادم آمد عشق با .....خوبشاوندی دیرینه دارد**	۱

۱	معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) گو یارب از این گزاف کاری ب) توفیق دهم به رستگاری پ) بستر فوران خشم و آز دشمن شده بود. ت) زنخدان فرو برد چندی به جیب.	۱
۲	املای درست واژگان را از داخل کمانک انتخاب کنید . الف - سعدی برای من به منزله شیر (آقوز - آغوز) بود . ب - سراچه ی ذهنم (آماس - آماث) کرد . ت - زاغی از آنجا که (فراغی / فراقی) گزید ث - سپیده فردای گنجه با (سفیر / صفیر) گلوله توپ باز شد.	۱
۳	در عبارت زیر در ترکیب وصفی بیابید و بنویسید. از بحران های عصبی در آن زمان خبری نبود و به این زندگی گذرا دل نمی بست .	۰/۵
۴	در بیت :" دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم " نقش ضمیر "م " را بنویسید .	۰/۵
۵	واژه‌های " استاد " و"سرهنگ" را یک بار به عنوان " شاخص " و بار دیگر به عنوان " هسته " گروه اسمی در جمله به کار ببرید.	۱
۶	در جمله : (اجساد و زخمی های روس ها و مردم گنجه ، مثل برگ های خزان زده ، زمین را پوشانده بود . چه آرایه ای بکار رفته است آن را مشخص کنید؟	۰/۵
۷	کنایه را در بیت زیر مشخص کنید و مفهوم آن را بنویسید . بگیر ای جوان دست درویش پیر نه خود را بیفکن که دستم بگیر.	۰/۵
۸.	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید الف : بوستان ..... ب : بهارستان	۰/۵
۹.	آرایه متناقض نما را در بیت زیر مشخص کنید. کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی	۰/۷۵
۱۰	منظور از مصرع اول این بیت چیست ؟ "یقین مرد را دیده بیننده کرد شد و تکیه بر آفریننده کرد "	۰/۵
۱۱	**مقصود از عبارت های مشخص شده چیست ؟ "مردمی که به خانه های تاریک عادت کرده اند از پنجره های باز گریزانند ."**	

۱۲.	منظور از عبارت: " در پالیز سعدی از بوته ای به بو ته ای می پریدیم " چیست ؟	۰/۵
۱۳	معنی عبارت ها و ابیات زیر را بنویسید الف : حاجت گه جمله جهان اوست ب : نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست . پ : گفتارش با مقداری ظرافت و نقل همراه بود . ت : محراب زمین و آسمان اوست .	۲
۱۴	- برای موضوع " شب یلدا " آغازی جذاب در یک عبارت بنویسید .	۱
۱۵.	- متن زیر را بخوانید "زمان ، مکان و فضای آن را بنویسید. اردیبهشت، ماه باصفای من بود در یکی از روزهای آن به همراه دوستانم به نیاسر کاشان رفتم ، چون در دانشگاه تعدادی از همکلاسی هایم اهل نیاسر بودند من وصف آن روستا را زیاد شنیده بودم. نزدیکتر که شدیم آبشار زیبای آن چشم را نوازش میداد باغ های دلگشا ، دامنه های پوشیده از گل های رنگارنگ جلوه ای خاص به آن بخشیده بود به هر جا نظر می انداختی روح زندگی در آن خودنمایی می کرد. زمان و مکان : ..... فضا (حال و هوا)	۰/۷۵
۱۶	طرح نوشته از چه بخش‌هایی تشکیل شده است.	۰/۵
۱۷	نوشته زیر را بخوانید و ویژگی‌های ظاهری و رفتاری شخصیت آن را در متن مشخص کنید. نشستن در گوشه خاکریز و به فکر فرو رفتن، کار همیشه سید بود. او به دوردست‌ها خیره می‌شد و پرواز آرام کبوترها را که از میان دود و غبار انفجار می‌گذشتند دنبال می‌کرد، درست مثل زمانی که از کنار گنبد حضرت عبدالعظیم پر می‌کشیدند.	۱
۱۸.	دریافت خود را از بیت بنویسید : دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد/ ابری که در بیابان بر تشنه ای ببارد	۱
۱۹	یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید و متن تولیدی بنویسید. -توصیف شخصیت هم کلاسی ۲-توصیف یک شخصیت خیالی	۶
	تنت به ناز طبیبان نیازمند مباد	

	رشتهٔ فنّی و حرفه‌ای، کاردانش، دورهٔ دوم متوسّطه	مدّت امتحان: ۹۰ دقیقه

ردیف	سؤالات	نمره

بخش اوّل: فارسی (۱۰ نمره)

۱- واژهٔ «علّامه» را یک بار به عنوان «شاخص» و بار دیگر به عنوان «هستهٔ گروه اسمی» در جمله به کار ببرید. ۰/۵

۲- با توجّه به بیت «کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که دون‌همّتانند بی‌مغز و پوست»

یک ترکیب وصفی بیابید و نوع وابستهٔ آن را بنویسید. ۰/۵

ترکیب وصفی	نوع وابسته

۳- رابطهٔ معنایی هر یک از جفت‌واژه‌های زیر را بنویسید. ۰/۵

دریا و صدف: دلیر و شجاع:

۴- معنی واژگان مشخّص شدهٔ زیر را بنویسید. ۱

الف) خاله‌ام با همه تمکّنی که داشت، به زندگی درویشانه‌ای قناعت کرده بود.

ب) گو یارب از این گزاف‌کاری توفیق دهم به رستگاری

پ) اینک بستر فوران خشم و آز دشمن شده بود.

۵- واژهٔ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. ۰/۵

الف) می‌داشت پدر به سوی او گوش کاین (غصّه- قصّه) شنید، گشت خاموش

ب) سپیدهٔ فردای گنجه با نهیب و (سفیر – صفیر) گلوله‌های توپ روس، باز شد.

۶- نادرستی‌های املایی را بیابید و درست آن را بنویسید. ۰/۵

«از بحران‌های عصبی که امروز رایج است و تهفهٔ برخورد فرهنگ شرق با غرب است، در آن زمان خبری نبود. هر عصب و فکر به منبع بی‌شاعبهٔ ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می‌پذیرفت.»

۷- با توجّه به سروده‌های زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«برو شیر درّنده باش ای دغل میندار خود را چو روباه شل
چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر چه باشی چو روبه به وامانده سیر؟
بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش»

الف) این شعر در چه قالبی سروده شده است؟ ۰/۲۵

ب) ردیف را در بیت سوم نشان دهید. ۰/۲۵

پ) از میان بیت‌های آورده شده، قافیهٔ کدام بیت دارای آرایهٔ ادبی نیز هست؟ نوع آرایه را بنویسید. ۰/۵

۸- نام پدیدآورندگان هر یک از آثار زیر را بنویسید. ۰/۵

الف) لیلی و مجنون ب) فرهاد و شیرین

۹- بیت زیر از شعر «آفتاب حُسن» انتخاب شده است. یک بیت بعدی آن را بنویسید. ۱

«ای آفتاب حُسن، برون آ، دَمی ز ابر کان چهرهٔ مشعشع تابانم آرزوست»

۱۰- متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید:

«هر دو چنان بودیم که گویی در پالیز سعدی می‌چریدیم؛ از بوته‌ای به بوته‌ای و از شاخی به شاخی. معنی کلماتی را که نمی‌فهمیدیم، از آنها می‌گذشتیم. خوشبختانه، دامنهٔ کلام و معنی به قدر کافی وسعت داشت که ندانستن مقداری لغت، مانع از برخورداری ما نگردد.»

الف) چرا در هنگام خواندن آثار سعدی، ندانستن مقداری لغت، مانع از برخورداری و فهم نویسنده از آثار سعدی نمی‌شد؟ ۰/۵

ب) در عبارت‌های زیر، مقصود از قسمت‌های مشخّص شده چیست؟ ۰/۵

گویی در پالیز سعدی می‌چریدیم.	پالیز سعدی:
از بوته‌ای به بوته‌ای و از شاخی به شاخی.	شاخی:

پ) مفهوم عبارت «در پالیز سعدی می‌چریدیم» را بنویسید.	۰/۵
۱۱- با توجّه به بیت «بخور تا توانی به بازوی خویش/ که سعیت بود در ترازوی خویش» چرا شاعر انسان‌ها را به تلاش و کوشش سفارش می‌کند؟	۰/۵
۱۲- سروده‌ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان معنی کنید.	
الف) نژند آن دل که او خواهد نژندش	۰/۵
ب) سراچهٔ ذهنم آماس می‌کرد. بیشتر بر فوران تخیّل راه می‌رفتم.	۰/۵
پ) چون موسم حج رسید، برخاست اشتر طلبید و محمل آراست	۰/۵
ت) دربار از درون در تب و تاب و التهاب بود. فکر حملهٔ روس، بختک‌وار روی دربار چنبره زده بود.	۰/۵
بخش دوم: نگارش (۱۰ نمره)	
الف) بازشناسی:	
۱۳- متن زیر را بخوانید، سپس عناصر «زمان و مکان» و «حال و هوای» نوشته را مشخّص کنید.	۱
«صبح زود همراه با اوّلین اشعهٔ خورشید برمی‌خیزند. نسیم خنک صبحگاهی روحیّهٔ کشاورزان را تازه می‌کند. آن‌ها با شادی و خرّمی راهی باغ می‌شوند. آن‌ها ساعت‌ها مشغول کار می‌شوند. ساعت‌های اوّلیهٔ روز هوا خنک‌تر است و کشاورزان پرانرژی. هر چه به ظهر نزدیک‌تر می‌شویم، هوا گرم‌تر می‌شود. تابش خورشید مردادماه رمق همه را گرفته است. گویا از آسمان آتش می‌بارد. با این همه کشاورزان باز هم با روحیّه و پرانرژی کار می‌کنند. هیچ چیز نمی‌تواند مانع کار آن‌ها شود. در انتهای روز وقتی سبدهای خرما را حمل می‌کنند، همانند اوّل وقت خوش و خندان و خرّم هستند.» **زمان و مکان:** **حال و هوا (فضا):**	
پ) سازه‌های نوشتاری:	
۱۴- حکایت زیر را به زبان ساده بازنویسی کنید.	۰/۷۵
«فاضلی به یکی از دوستان صاحب راز خود نامه می‌نوشت. شخصی پهلوی او نشسته بود و به گوشهٔ چشم نوشتهٔ او را می‌خواند. بر وی دشوار آمد، بنوشت: «اگر در پهلوی من دزدی ننشسته بودی و نوشتهٔ مرا نمی‌خواندی، همه اسرار خود بنوشتی!» آن شخص گفت: «والله من نامهٔ تو را نمی‌خواندم.» گفت: «ای نادان! پس از کجا دانستی که یاد تو در نامه است؟!»	
۱۵- یکی از مَثَل‌های زیر را انتخاب کنید و آن را گسترش دهید.	۰/۷۵
- اگر لالایی بلدی، چرا خودت خوابت نمی‌برد؟ - آشپز که دو تا شد، آش یا شور می‌شود یا بی‌نمک.	
۱۶- دریافت خود را از شعر زیر بنویسید.	۰/۵
غنچه با دل گرفته گفت: / زندگی لب ز خنده بستن است / گوشه‌ای درون خود نشستن است / گل به خنده گفت: / زندگی شکفتن است / با زبان سبز راز گفتن است	
پ) آفرینش:	
۱۷- یکی از موضوع‌ها را انتخاب کنید و در مورد آن متنی بنویسید.	۴
- کتاب - یکی از ورزشکاران یا هنرمندان مورد علاقه‌تان را توصیف کنید. (شخصیّت‌پردازی) - یکی از آداب و رسوم محلّ زندگی‌تان را شرح دهید.	
ت) رعایت علائم و نشانه‌های نگارشی در متن‌های سازه‌های نوشتاری و متن تولیدی	۱/۵
ث) رعایت املای درست واژگان و عبارات	۱/۵